

AHİR ZAMAN HAKKINDA İŞARETLER

Eûzubillahimineşşeytânirracîm.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdülillahi rabbilâlemin ve'l-âkibetü li'l-müttekîn. Vessalâtü vesselâmü alâ seyyidînâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn. l'lemû eyyühe'l-ihvân enne efdale'l-kitâbi kitâbullah ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem ve şerra'l-umûri muhdesâtühâ ve külle muhdesin bid'ah ve külle bid'atin dalâleh ve külle dalâletin fi'n-nâri. Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

a. Avret Yerine Dokunmanın Abdest Hükümü

إِذَا أَفْضَى أَحَدُكُمْ بِيَدِهِ إِلَى فَرْجِهِ

وَلَيْسَ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا حِجَابٌ وَلَا سِتْرٌ

فَقَدْ وَجَبَ عَلَيْهِ الْوُضُوءُ فَلْيَتَوَضَّأْ

İzâ efzâ ehadüküm bi yedihî ilâ fercihî, ve leyse beynehûve beynehâ hicâbün ve lâ sitrun, fe kad vecebe aleyhi'l-vudûü, fe'l-yetevedda'.

An Ebû Hüreyre.

Bu hadîsten geçen cuma da biraz bahsetmişsem de bugün ders başımızdır.

Size biraz söylemek isterim. Dersten evvel şunu hatırlatmak isterim. Hepinizin de bildiği şeylerdir ya. Kendimdeki acz-ı itiraf sadinde söylüyorum. Hoca olmak bir devlettir.

Güzel bir hafız olmak iyi bir devlettir. Hacı olmak iyi bir devlettir. Zengin olup etrafa bol yardımda bulunmak, o da iyi bir devlettir. Bunların hepsi iyidir de, asıl makbul olan, maksut olan, bunların hiçbiri değil. Maksut, insana Allah'ın verdiği bir gönül var ya, bu gönlün Allah ile buluşması.

Gönlü Allah'a bağlamaktan ibaret. Bismillah derken, Bismillah'ımızın başında bir B harfi var. Bu B harfine harf-i caz derler de, bunun gayesi irşat derler, yapıştırmak. İrşat, pul yapıştırmalı ya, yapıştırır. Kulu Allah'a bağlamak tabiriyle.

Kulun Allah'a bağlanmasını temin. Ne yaparsan hangi sınıftan olursan ol, hangi mektepten olursan ol. Gönlün Allah ile olmasını beceremiyorsan, yani insan tabii hizmet var ya şu İslam'a hizmet, millete hizmet, devlete hizmet, birçok hizmet var. Bunların arkasında insan büyük büyük sevaplar bekler.

İşte ben der ki ben bu kadar çocuk okutuyorum. Veyahut 40 kadar çocuğun maişetini temin ediyorum. Şunu yapıyorum, bu. Çok hizmetler yapıyorum. Yapıyorum ama insan kendisini şöyle bir yoklasa.

Acaba benim bu çocuklara canımı feda ediyorum, malımı feda ediyorum, işimi gücümü feda diyorum amma acaba kendim neyim, ne oluyor bana?

Vaktini bunlarla harcayıp da, kullar Allah'ındır çünkü. Mülk Allah'ın. Kul Allah'ın. Her şey Allah'ın yani.

Sen ortada bir vasıtasın. Kendini âlem için yakıp da, kendini âlem için yakıp da, kendini boş boş kaldıktan sonra, ... Kaldıktan sonra ne fayda eder bu?

Gelir buraya, oturur, vaaz eder, çok insanlar istifade eder. Allah razı olsun bu Hocamızdan ne güzel şeyler söyledi diye söylerlerde benim kendimde bir şey olmayınca ne fayda eder âlemin bana ne iyi adam demiş, ne kıymeti var ya?

Onun için bu ay da şimdi Ramazan. Ramazan demek, uyanma ayı demektir. Uyanma ayı. Aç kalma ayı değil.

Uyanma ayıdır. İnsanın kendisini Allah'ına karşı böyle hazırlama. Hac da olur, namaz da olur, oruç da olur, zekât da olur. Ne kadar hayırlar varsa hepsi olur. Yani kul Allah'a bağlanması lazım.

Kul Allah'a. Onun için: "Efdali iman. *Entâleme ennellâhu hazmâk.*" Bunu bilmek, yalnız bunu Yahudi de biliyor.

Hani o Filistin'de bugün Yahudi yok mu?

O da biliyor bunu. Bilgi fayda yetmez. Maksat onu içe almaktır. Yoksa bilgiyi Yahudi de biliyor, Fransız da biliyor, İngiliz'de biliyor, bizim kitaplarımızı mütalaa edenlerin hepsi biliyor bunu. Bu bilgi fayda temin etmiyor.

Yalnız insanın kendisinin uyanıklığı ve daima Allah celle ve alâ'nın huzurunda olduğunu

böyle titrer bir şekilde yani, erir bir şekilde olabilmesi, kalabilmesi, konuşurken, gezerken, yatarken daima Allah *celle ve alâ'nın* mukabası altında olduğunu hatırdan çıkarmalı. Ama Allah bu... Lütfetsin hepimize yani. Lütuf Allah'ındır. Şimdi birçok arkadaşlarımız Mekke-i Mükەرreme'ye gittiler. Orada umre yapıyorlar, Beytullah'ı ziyaret ediyorlar, tavaf yapıyorlar, hayırlar yapıyorlar. Bire yüz bin alıyorlar.

Bire yüz bin alıyorlar. Çok büyük sevap. Fakat Allah'ın Resûlü sallallahu aleyhi ve sellem diyor ki, sabah namazından sonra siz güneş doğuncaya kadar, işrâk vaktine kadar, camide oturur da Allah'u Teâlâ'nın zikriyle meşgul olur iki rekât, iki rekât işrâk namazını kıalarsanız hiç şek ve şüphe etmeyin ki bir hac ve umrenin sevabını Allah size veriyor. Bir saatte Allah veriyor.

Oh! O kadar parayla gitti oraya, onu alacak. Yapabilirse ne mutlu!

Biz burada onun tamamını bir saat içinde alacağız. Gönlü uyanık, bir dakika alır bunu işte.

Bunların hepsi kulu Allah'a bağlamanın vasıtalarıdır. Şimdi bu halde bir işimiz daha var. Ramazanı tutuyoruz. Yarın yirmisi gelecek. 20'den sonra 10 gün Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Medine-i Münevvere'ye geldikten ta ahir ömürlerine kadar daimi suretle itikâf ettiler.

Her Ramazan 20'den sonraki günlerini camide geçirdiler, itikâfla. Kendilerinin ihtiyacı yok. Fakat ümmetine sünnet olsun, ümmetin de bu işi yapsın diyerekten bunu yaptılar. Bunun sebebi ibadethaneye kapanacaksın, evinden ilgini kesecek, ticaretten ilgini kesecek, hacla ilgini kesecek, yalnız Allah'ına karşı kalacaksın. Bu ne büyük nimettir. Yani kul bu on gün içerisinde, "Mülazebe-i Kerim" diyor. Allah Teâlâ'nın kapısının dilencisi olarak. Kalıyor orada. Binâenaleyh o kapının dilencisine Hazreti Allah'ın lütuflarının hesabını yazacak ne kalem vardır ne kâğıt. Bunun sebebi, gecesi de orada, yemeği de orada, oturması da orada, ancak def-î hacet için çıkar dışarıya. Bu, Cenâb-ı Hakk'ın yani kendisine sığınmış, himaye ilahi, Ya Rab ben bu fitnelerden ken-

dimi koruyacak kudretim yok, senin evine iltica ettim. Sana sığındım diyerekten oraya gidiyor. Nasıl ki böyle hac senelerinde falan bir şeylerinde hep büyüklerin, bilmem nelerin evlerine girerler ki bizi düşman şey yapmasın, öldürmesin.

Burada da biz Allah'ın evine iltica ediyoruz ki ancak işte böyle kurtarabileceğiz Ya Rabbi kendimizi. Sen beni affetsen de ben bu kapıdan çıkmam demek yerine de geliyor o. Allah cümlemizi affetsin de böyle kendisine canı yürekten halisane bağlanan kullarından eylesin. Okuyoruz, okutuyoruz. Bunlar tabi bir Ramazan şeysi olaraktan.

Asıl iş bunların, bunlardan Allah'a doğru gidiş ve orada duruştur. Onun için Allah'a gidip de orada kalabildin miydi?

Cennet de sende, hepsi de sen de. Bu hadîs-i şerîfi Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurmuş da, bir insan elini edep yerine değirirse, elini edep yerine değirirse, adamın abdesti bozulur demiş. Abdestli adam edep yerine kaşıyor veyahut değdiriyor elini ne şekilde değirirse, bu değdirmeyle abdesti

bozulur demiş, abdestini tazelesin demiş namaz kılacağı vakitte.

Mesela, efendim?

Tabii çıplak yani elin, el mani olmadığı takdirde bir bezle filan yaparsan, yani donunun üzerinden filan yaparsan, doğrudan doğruya tene değmek suretiyle. Mesela şimdi şâfiî mezhebinde de kadının eline değirince abdest bozuluyor, abdestini almalı. Biz de bozulmuyor. Fakat bu mühimdir, bu edep yerine çıplak olarak elinden değmesiyle, bazı genç insanlar da bir şehvetin tahrikine vesile olabilir de, oradan meziden, yani meninin öncüsü olan sudan akıvermesiyle abdestin bozulması ihtimali, onun için abdestini namaza girerken tazelesin diye buyurulmuş.

Hatta İbn Mes'ûd *radıyallahu anh*'ın karşısında Kur'an okuyormuş. Karşısında bir genç de dinliyormuş onun Kur'an'ını. Çocuğun kaşınaçağı gelmiş, önünü kaşımış. Hazreti Ebû Mes'ûd Hazretleri kalk demiş, abdestini tazele, öyle gel dinle demiş.

Yani abdestin bozulacağına o da aynı hükmü vermiş.

b. Hurma ve Su ile Orucu Açmak

إِذَا أَفْطَرَ أَحَدُكُمْ فَلْيُفْطِرْ عَلَى تَمْرٍ فَإِنَّهُ بَرَكَةٌ
فَإِنْ لَمْ يَجِدْ تَمْرًا فَلْيُفْطِرْ عَلَى الْمَاءِ فَإِنَّهُ طَهُورٌ

Ve izâ eftara ehadüküm fe'l-yuftır alâ temrin, fe innehü beraketün, fe in lem yecid temran fe'l-yuftır ale'l-mâi, fe innehû tahûrun.

Ve izâ eftara ehadüküm fe'l-yuftır alâ temrin. Şimdi Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem oruçlu olanlara iftar ederken, oruçlu olanlara iftar ederken, mümkünse hurma ile iftar etsinler demişler. Çünkü hurma, *fe innehü beraketün*, bunun hadd-i zatında Cenâb-ı Hakk'ın ona verdiği bir bereket vardır.

Fe-in lem yecid. Eğer hurma bulamazsanız, *temran fe'l-yuftır ale'l-mâi*, su ile iftar ediniz. Başta tatlıları seçiyoruz mesela... Yok.

Hurmayı bulursanız ne âla?

Bulamadığınız takdirde su ile iftar ediniz.

Fe-innehû tahûrun. Çünkü su, Allah-u Teâlâ'nın gönderdiği bir şeydir. O tertemizdir

ve helaldir. Onda kimsenin şeysi yoktur, hakkı yoktur.

c. Çocuğa Tevhid ve Namaz Eğitimi

إِذَا أَفْصَحَ أَوْلَادُكُمْ فَعَلِّمُوهُمْ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
ثُمَّ لَا تُبَالُوا مَتَى مَاتُوا وَإِذَا تَقَرَّوْا
فَمُرُوهُمْ بِالصَّلَاةِ

İzâ efsaha evlâdüküm fe allimûhüm: Lâ ilâhe illallâh, sümme lâ tübâlû metâ mâtû; fe izâ teferraû fe mürûhüm bi's-salâtî.

Çocuklarımız konuşma devresine eriştikleri vakitte, konuşabiliyor yani, söz söyleyebiliyor hale gelince *fe-allimûhüm*, onları en evvel öğreteceğiniz şey *Lâ ilâhe illallâh*. Bu olsun. Çocuk daha konuşmaya başlarken, bu kelimeyi öğretsin. Ve bunu konuşsun, bunu söylesin.

Sümme lâ tübâlû metâ mâtû. Ondan sonra kayırmayın bunun ne söyleyeceğine. İlk devirde buna söyledikten sonra, sizin için

kaybı olmaz, artık bunu söyleyecek diyerekten. İlkinde bunu nasip eden Allah, son nefesini de ona nasip edecek demektir. Son nefesinde imanlı gidecektir.

Fe-izâ teferraû fe mürûhüm bi's-salâti.

Çocuk büyüdüğü vakitte, yedi yaş aralarında, ona namazla emredin. Daha buluğa ermemiştir amma alıştırınız onu namaza demek. Daha 7 yaşındayken. Çünkü insan vaktiyle alışmazsa, vakti gelince bir şey yapması zor olur ona. Mesela ilk teravi namazları zor geliyor.

Bazı bizim gibi yaşlılara kılması zor geliyor. Fakat sonra sonra kolaylaşıyor.

Niçin?

Alışıyorlar. Mesela geçen Hoca Efendi dedi ki, gelin dedi, teravihi size kıldıracağım dedi.

1 rekâтта yani 3-4 saat sürer. Her rekâтта demek 15 dakika falan ayakta bekleyeceğiz. Mesela ayakta insan saatlerce durur da, ama huzur-u rabbi'l-âlemin dururken zor geliyor ona, ağır geliyor. Çünkü kımıldanamıyorsun, hareket yapamıyorsun, aynı şeydesin.

Binâenaleyh bir ağırlık basıyor insana, çökecek hal geliyor insana.

Ama dışarıda iken saatlerce mesela akşama kadar geziniyor insanlar. Gelmiyoruz oradan, huzur-u rabbi’l-âlemine durunca, zor geliyor, bakıyorsunuz cemaat dağılıyor, kaçıyor zorluktan.

d. İflas ve Malın İadesi

إِذَا أَفْلَسَ الرَّجُلُ فَوَجَدَ الْبَائِعَ سِلْعَتَهُ بِعَيْنِهَا
فَهُوَ أَحَقُّ بِهَا دُونَ الْغُرَمَاءِ

İzâ eflése’r-racülü, fe vecede’l-bâiu silatehû bi aynihâ, fe hüve ehakku bihâ dûne’l-ğuramâi.

Bir adam iflas etmiş. Bir çok da borçlular var.

Alacaklılar var yani. Borcu çok kimseler var. Fakat sizden aldığı mal, dükkânında da duruyor. Satamamış. Siz o mala aynen sahip olursunuz.

Bu mal benimdir diye, o iflas edilen adamdan malınızı alırsınız. Öteki alacaklar derler ki, bizim de bu adamda alacağımız var. Sizin alacağınıza ben karışmam. Bu mallar benimdir. Bunlara kimse şey yapamaz alakadar olamaz diye. Hak. Buna hak oluyor. Hak sahibi oluyor.

e. Siyah Bayraklar ve Farslılar

إِذَا أَقْبَلَتِ الرَّايَاتُ السُّودُ فَأَكْرِمُوا الْفُرْسَ
فَإِنَّ دَوْلَتَكُمْ مَعَهُمْ

İzâ ekbeleti'r-râyâtü's-sûdü, fe ekrimü'l-fürse, fe inne devleteküm meahüm.

Râyâtü's-sûdü dediği bur da siyah bayraklar. Mehd-i Âlerresûlü denilen bir zat, doğacak bir gün. Resûlullah nasıl vaktiyle doğdu da, insanları imanın etrafında topladı, çerçevesi içinde topladı iman, İslâm içerisinde. Sonra bu dağılacak, bu bozulacak tabi bir devirde. Sonra Cenâb-ı Peygamber'in neslinden bir zat

gelecek yine, o kaybolan hâlası düzeltmek üzere ortaya gelecek.

Deccali de öldürecekler, hepsini öldürecekler, İslâm yeniden parlayacak. Onun için siz oraya ikram ediniz, onlara yardım ediniz. Bizim Bursa'da bir hocamız vardı, Cami-î Kebir'in, 90 küsur yaşında, çok da âlim idi. Derdi ki, ah şu çıkılsa da ben de sürünerekten ona asker olsam derdi. İhtiyar tabi burada namazı zor kılıyor.

Ona sürünerek asker olur. Böyle bir insanın çıktığını duyduğu vakitte, ona insanlar canlarıyla başlarıyla yardımcı olmasını tavsiye eder...

f. Doğru Rüya, Doğru Söz

إِذَا اقْتَرَبَ الزَّمَانُ لَمْ تَكْذُرُؤْيَا الرَّجُلِ الْمُسْلِمِ
تَكْذِبُ وَأَصْدَقُهُمْ رُؤْيَا أَصْدَقُهُمْ حَدِيثًا

İzâ ikterabe'z-zemânü lem teked ru'yâ'r-racüli'l-müslimi tekzibü; fe esdekuhüm ru'yâ esdekuhüm hadîsen.

Âhir zamanda, evet. *İzâ ikterabe'z-zemânü* dediği, kıyamet yaklaştığı vakitte, rüyalar şey çıkmayacak, boş çıkmayacak. Nasıl gördüyse rüya, aynen çıkacak.

Fe-esdekuhüm ru'yâ esdekuhüm hadîsen.
Kimin sözü doğruysa, onun rüyası çok doğru ve aynı rüya çıkar. Yani rüyalar bu kadar son zamanda güzel oluyor.

g. Fitne Zamanının Alametleri

Yine buyuruyor ki;

إِذَا اقْتَرَبَ الزَّمَانُ كَثُرَ لُبْسُ الطِّيَالِسَةِ
وَكَثُرَتِ التِّجَارَةُ وَكَثُرَ الْمَالُ وَعُظِمَ
رَبُّ الْمَالِ بِمَالِهِ وَكَثُرَتِ الْفَاحِشَةُ وَكَانَتْ
إِمَارَةُ الصَّبْيَانِ وَكَثُرَ النِّسَاءُ وَجَارَ السُّلْطَانُ وَخَفَّفَ
فِي الْمِكْيَالِ وَالْمِيزَانِ وَيُرَبَّى الرَّجُلُ جِرْوَ خَيْرٍ
لَهُ مِنْ أَنْ يُرَبَّى وَلَدًا وَلَا يُوقَّرُ كَبِيرٌ
وَلَا يُرْحَمُ صَغِيرٌ وَيَكْثُرُ أَوْلَادُ الزِّنَا حَتَّى

إِنَّ الرَّجُلَ لَيَغْشَى الْمَرْأَةَ عَلَى قَارِعَةِ الطَّرِيقِ
وَيَلْبَسُونَ جُلُودَ الضَّأْنِ عَلَى قُلُوبِ الذِّئَابِ
أَمْثَلُهُمْ فِي ذَلِكَ الزَّمَانِ الْمُدَاهِنُ

İza ikterabe'z-zemânü, kesüra lübsü't-tayâliseti, ve kesürati't-ticâratü, ve kesüra'l-mâü, ve uzzime rabbü'l-mâli bi mâlihî, ve kesürati'-fâhişetü, ve kânet imâratü's-sıbyâni, ve kesüra'n-nisâü, ve câra's-sultânü ve huffife fi'l-mikyâli ve'l-mîzâni, ve yürabbî'r-racülü cirven hayrun lehû min en yürabbî veleden, ve lâ yüvekkaru kebîrun, ve lâ yürhamü sağîrun, ve yeksüru evlâdü'z-zinâ, hattâ inne'r-racüle le yeğşe'l-mer'ete alâ kâriati't-tarîki, ve yelbesûne cülûde'z-za'ni alâ kulûbi'z-ziâbi emselühüm fî zâlike'z-zemâni'l-müdâhinü.

İza ikterabe'z-zemânü, kesüra lübsü't-tayâliseti.

Tayâliseti diye Tayâ sen dedikleri, şu sarıklarının arkasından, bellerine doğru uzattık-

ları sarık ucu. Sağ omuza, alt kolumuza, kollara döner. Bu, ahir zamanda çoğalacak bunu giyenler.

Ve kesürati't-ticâratü. Ticaret de bollanacak. *Ve kesüra'l-mâü.* Mal da çoğalacak. *Ve uzzime rabbü'l-mâli bi mâlihî.* Mal sahiplerine çok saygı gösterilecek, hürmet gösterilecek, kıymet verilecek malının yüzü hürmetine. "Lima" ediyor.

Ve kesürati'l-fâhişetü. Bununla beraber fâhişeliik de çoğalacak. *Ve kânet imâratü's-sıbyâni.* O zaman küçük yaştakilerin eline verilecek idarelerde. Tecrübesiz insanlar demek.

Daha. *Ve kesüra'n-nisâü.* Kadınlar daha çok olacak, çoğalacak yani. *Ve câra's-sultânü.* O zamanki sultanlarda zulmedecekler cevriyeden.

Ve huffife fi'l-mikyâli ve'l-mîzâni. Bu sefer tartanlarda tartılarını hile ile tartacaklar, doğru tartmayacaklar. Kendi menfaatlerine tartacaklar. Huffife ise, Veylun lil-mutaffifîn'deki şeyden alınmıştır.

Ve yürabbi'r-racülü cirven hayrun lehû min en yürabbî veleden.

O gün bir insanın bir köpek yavrusunu beslemesi daha hayırlıdır, *hayrun lehû*, ona daha hayırlıdır. *Min en yûrabbî veleden*. Bir çocuk büyütmekten, bir evlat büyütmesi. Bir Konya da taşıtlar çıkar ya, O Konya taşıtlarının üzerine eskiden güzel güzel bazı sözler yazarlardı. Bir tane elimize geçmişti de, o taşın üzerinde şu ibareyi gördüm. *Kuddûsî rahmetullahi aleyh* denilen bir evliya vardı. Onun şiirleri vardır.

Yine bugün mevcuttur piyasada. Onun şiirlerin içerisine de bu hadîsin metnini yazmış. Türkçe olaraktan yazmış.

Ve lâ yûvekkaru kebîrun. Bir büyüğe, büyük bir ikram olunmaz. Gerek yaşla, gerek ilimle. Yaştaki olan büyüğe de, büyüklüğü hürmetine sakalı ağırmış, İslamiyet'e çok hizmet etmiştir, çok yaşamıştır, çok ibadet etmiştir diyerekten gencin ona hürmet etmesi lazım. Ki bu sakalının beyazlığından *nâşî*, yaşlılığından *nâşî*. Bir de onda ilim olursa, İki kat olur ki, Hazreti Ali'nin, bir sabah namaza giderken önüne geçen bir ihtiyarı geçmemek üzere, ona saygı göstermesi dolayısıyla, namazı kaçırma tehlikesi olduğundan, Hazreti Allah *Celle ve*

Alâ'nın da güneşe dur yerinde, Hazreti Ali ikram ediyor o adama, doğma dediğini rivayet ederler.

Ki Hazreti Ali, hak yolundadır, hak yolunda olduğu için namazı kaçmasın diye güneşe dur dediğini rivayet ederler. Fakat bu ananevi bir şeydir. Bugünkü tabiatçılara göre güneşin durma imkânı yoktur da Allah'ın hikmetine karışılmaz.

Bununla beraber;

Ve lâ yürhamü sağîrun. Küçüklere de merhamet olunmaz.

Büyüklerle hürmet edilmediği gibi küçüklere de merhamet olunmaz.

Ve yeksüru evlâdü'z-zinâ. Ama o zamanda da zinadan olan çocuklar çoğalır. Gayrimeşru çocuklar. Gayrimeşru çocuklar çoğalır.

Çünkü gayrimeşru çocuk deyince mutlaka umumhanelerden çıkan çocukları tasavvur etmemeli. Gayrimeşru çocuk demek nikâhı olmayan, sahih nikâhı olmayarak dünyaya gelen çocuklar demektir. Sahih nikâh, mesela karıyı insan boşuyor, Boşadıktan sonra onunla bir daha muaşat edemez. Edemediği halde yahut

sahih bir nikâhla almadığı bir insana, nikâh akidesi için iman şart. İki imansızın bir araya gelişinden tevellüt eden çocuklar gayri meşru olur.

Bunların hepsi bir. İmansızların nikâhı dinen sahii değildir. Nerede kıyarlarsa kıysınlar. Allah'a ve Resûlüne iman etmemiş olan insanların hatta tabi bütün İslâm akâidiyle beraber bunlardan birincisini inkâr eden münkir, âhi-reti inkâr ediyor mesela.

O da öyle şey mi olur?

Öldükten sonra bir daha insan dirilir mi?

Boş şey bunlar dedi miydi, o nikâh toptan fesih olunur. İstersen boşa, istersen boşama. Toptan gitmiştir o. Onun için gayri meşru deniliyor ki;

Ve yeksüru evlâdü'z-zinâ. Evlâd-ı zinâ çok olur.

Neden?

Nikâhlar kayıp. Kayıp kayıp. Sahii olmayan nikâhlardan doğan çocuklarda evlâd-ı zina.

Hatta daha bu. *Hattâ inne'r-racüle le yeğşe'l-mer'ete alâ kâriati't-tarîki.* Hatta o

kadar bu ileri gidecek ki, sokak üzerlerinde köpekler gibi çatışacaklar da.

Ve yelbesûne. O zamanın en iyi adamı, başını çevirip de geçemez. En iyi adam onu görmeyeyim diye başını çevirip geçen adam oluyormuş bak dünyanın sonunu.

Ve yelbesûne Hülûd'da, Burada kinaye var, Hülûd'da, yani koyunların güzel yününden yumuşak esbaplarını giymişler, kendisini gayet mesela sofuvare gösterir. Hocanın giyindiği gibi giyinmiş. Sarıklı, cübbeli, efendim kaytanlı*, maylatanlı, elinde tespih, böyle bir hali var.

Ama cülüde'z-za'ni alâ kulûbi'z-ziâbi.

İçi de bak dediğine bak. İçi de kurt içi gibidir. Gönlü de kurt gönlü gibi.

Kalbi kurt kalbi. Bu adama nasıl şey getirsen de ... İşini, gücünü diye kafasını hep günaha taalluk eden, fenalığa taalluk eden şeyler dolaşır.

أَمْثَلُهُمْ فِي ذَلِكَ الزَّمَانِ الْمُدَاهِنُ

Emselhum zalike'z-zamanil mudahin.

Allah cümlemizi fitnelere karışmaktan, fitnelere kapılmaktan muhafaza buyursun.

h. Rüyaların Çeşitleri ve Anlamı

إِذَا اقْتَرَبَ الزَّمَانُ لَمْ تَكَدْ رُؤْيَا الْمُسْلِمِ تَكْذِيبُ
وَأَصْدَقُكُمْ رُؤْيَا أَصْدَقُكُمْ حَدِيثًا وَرُؤْيَا الْمُسْلِمِ
جُزْءٌ مِنْ خَمْسَةٍ وَأَرْبَعِينَ جُزْءًا مِنَ النَّبُوءَةِ وَالرُّؤْيَا
ثَلَاثٌ: فَالرُّؤْيَا الصَّالِحَةُ بُشْرَى مِنَ اللَّهِ وَرُؤْيَا
تَحْزِينٍ مِنَ الشَّيْطَانِ وَرُؤْيَا مِمَّا يُحَدِّثُ الْمَرْءُ
نَفْسَهُ فَإِذَا رَأَى أَحَدُكُمْ مَا يَكْرَهُ فَلْيَقُمْ وَلْيَتَفَلَّ وَلَا
يُحَدِّثْ بِهَا النَّاسَ وَأُحِبُّ الْقَيْدَ
فِي النَّوْمِ وَأَكْرَهُ الْغُلَّ الْقَيْدُ ثَبَاتٌ فِي الدِّينِ

İzâ ikterabe'z-zamânü lem teked ru'ya'l-müslimi tekzibü ve esdakuküm ru'yan esdaku-küm hadîsen ve ru'ya'l-müslimi cüz'un min hamsetin ve erba'îne cüz'en mine'n-nübüv-veti...

Şimdi yukarısı, doğrucunun, doğru söyleyenin rüyası doğru çıkar, Müslümanın rüyaları rüyası bahusus âhir zamanda doğru çıkar. Fakat rüya denilen şeyi yabana atma. Rüya, nübüvvetten kırk beş cüzünden bir cüzüdür demiş.

Cüz'ün min hamsetin ve erba'îne cüz'en mine'n-nübüvveti. Kırk beş cüzünden bir cüzüdür. Yani öyle ya kendinden geçmişsin bir halde, sana bir şeyler gösteriliyor. O gösterilen şeyleri sen görmüş değilsin, sana gösteriliyor onlar. Gösterildiğinden dolayı sana orada bir ders var. Bu rüyanda sana bir ders var, bir ibret var. Sen onlardan ders alacak ve ibret alıp yolunu düzelteceksin diyerekten. Onun için rüyadır diye geçme.

Ve'r-ru'yâ selâsün. Rüyada üç kısımdır. *Fe'r-ru'ya's-sâlihatü büşrâ minallâhi.* Rüyâyı salihâ Allahu Teâlâ'dan beşârettir.

Bir gördü mü sabahleyin sevinç ile uyanır, rüyandan dolayı içinde bir sevinç vardır. Gördüğün rüyadan *büşrâ minallâhi.* Allahu Teâlâ'dan tebşirât vardır bunda.

Ve ru'yâ. Bir de rüya vardır ki, *tahzînün mine's-şeytânî.* O da şeytandan. Öyle bir perişan halde uyanırsın; içerisinde hüznün var, kederin var filan. Bu gördüğün rüyanın tesiri altında kalmışsındır, o rüya da şeytandandır. Bundan da korkma.

Ve ru'yâ mimmâ yühaddisü'l-mer'u nef-sehû. Bir rüya da var ki gündüzün herkesin meşgul olduğu meşgale dolayısıyla dilinde, zihninde, gönlünde yer etmiştir. Gece o meşgul olduğu şeyleri görür.

Mesela satıcı, herkes sattığı şeye müteallik şeyleri görür. Okuyucu, okuduğuna müteallik şeyleri görür. Konuşucu, konuştuğuna taalluk eden şeyleri görür. E bunlar nefsin, nefisten doğan şeylerdir. Bunlar ne Allah'tandır, ne de şeytandandır, nefsin şeyleridir. Bunlardan da hiç üzülmesin.

Fe-izâ raâ ehadüküm mâ yekrahu. Gördüğünüz bir rüya, bu rüyada size hüznün var, hoş görmediniz, kerih gördünüz, gördüğünüz rüyadan memnun değilsiniz. *Fe'l-yekum.* Hemen kalktın mı? *Ve'l-yetfûl ve lâ yühaddisü bi-he'n-nâse.* Hemen kalk, soluna tu tu tu üç defa tükür. Bunun şerrinden, bu rüyanın şerrinden

yâ Rabbi Sana sığınırım de, bunu da kimseye söyleme.

Ve ühıbbü'l-kayde fi'n-nevmi. Efendimiz diyor ki, rüyada baktın ki kendini ayaklarını bağlamışlar gördün, bunu ben severim bu iyidir. Dinde sebata alamettir diyor. Rüyada ayakların bağlantısı dinde sebata alamettir diyor.

Ve ekrahü'l-ğulle el-kaydü sebâtün fi'd-dîni. Boyuna vurulanı da hoş görmem. Çünkü bu da esaretlik alametidir, yani o adamın üzerine ağır yüklerin yükleneceğini alamet oluyor.

İzâ ikterabe's-sâ'atü. Tekârabe'z-zamânü. Bak Cenâb-ı Peygamber bin üç yüz küsür sene evvel ne diyor?

İzâ ikterabe's-sâ'atü. Kıyamet yaklaştığı vakitte. *Tekârabe'z-zamânü.* Zamanlar birbirine yaklaşacaktır diyor.

Bunu nereden keşfetti o?

Tekârabe'z-zamânü. Fe-tekûnü's-senetü ke'ş-şehri. Seneler ay gibidir. *Ve'ş-şehru ke'l-cumu'ati.* Bir ay, bir hafta gibi gelir geçer, anlamazsın bile. *Ve'l-cumu'atü ile'l-cumu'ati ka'h-tirâkı's-se'afeti fi'n-nâri.* Kuru hurma

yapraklarını ateşe koyup da yaktığın vakitte bir anda pırr diye yanarsa, bir haftayla bir haftanın arasındaki zaman onun gibidir, çabucaktan geçer.

Ee, şimdi eski dedelerimiz buradan hacca faraza üç ayda gidiyorlardı, bugün üç saate indi iş. Yaklaştı zaman *Tekârabe’z-zamânü*. Daha kim bilir ne kadar yaklaşımlar olabilecek ileriye doğru.

i. Bedenin Temizliği ve İbadet

إِذَا أَقْحَطَ أَحَدُكُمْ أَوْ أُكْسِلَ

فَإِنَّمَا يَكْفِي مِنْهُ الْوُضُوءُ

İzâ ükhita ehadüküm, ev üksile, fe innemâ yekfî minhü’l-vüdûü.

Bu hadîs ki insan ihtiyarlık dolayısıyla veyahut bir hastalık dolayısıyla münasebat-ı cinsiye de bulunmuş ama münâsebat-ı cinsiye de bulunuyor ama ihtiyarlık veyahut hastalık dolayısıyla meni zuhur etmiyor. Bu meninin zuhur etmemesi için buna bir abdest kâfidir

denmiş ise de fıkıh kitaplarımızda bu hadisten yoksundur*. İki bacak iki bacakla birleştiği vakitte ister aksın ister akmasın gusül lazımdır. İster aksın meni çıksın ister çıkmasın, iki vücut birleştiği vakitte, yan yana geldiği vakitte onların üzerlerine gusül vacip olur.

j. İbadetlerde Tevazu

إِذَا أَقْرَضَ أَحَدُكُمْ أَخَاهُ قَرْضًا فَأَهْدَى إِلَيْهِ طَبَقًا

فَلَا يَقْبَلُهُ أَوْ حَمَلَهُ عَلَى دَابَّةٍ فَلَا يَرْكَبُهَا

إِلَّا أَنْ يَكُونَ جَرَى بَيْنَهُ وَبَيْنَهُ قَبْلَ ذَلِكَ

İzâ akrada ehadüküm ehâhu kardan fe-ühdiye ileyhi tabakan fe-lâ yakbelhü ev hamelehû alâ dâbbetin fe-lâ yerkübhâ illâ en yekûne cerâ beynehû ve beynehû kable zâlike.

Bak ne kadar hoş bir şey.

Sizden biriniz, bir kardeşinize karz verdiniz, ödünç verdiniz. Ödünç verdiğiniz arkadaşınız size memnuniyetinden dolayı bir tabağa

portakal aldı, elma aldı, üzüm aldı, getirdi buyurun dedi. Sizin bu hareketiniz hoşuma gitti, beni kurtardınız bu zâiakadan diyerekten.

Sakın fe-lâ yakbelhü. Bunu kabul etmesinler. Onu kabul etmesinler.

Borç verdiğiniz verdiğiniz adamın arabası var, arabasıyla giderken size rast geldi, buyurun arabama dedi. Çünkü sizden borç aldı ya, size karşı bir şükran borcu olsun diye, buyurun arabama dedi. *Sakın fe-lâ yerkübhâ.* Ona da binmesin diyor.

Binmesin diyor. *İllâ en yekûne cerâ beynehû ve beynehû kable zâlike.* Eğer daha evvelden böyle bir münasebetleri var daima birbirlerine hediye veriyorlardı o zaman kabul et. Daima onu arabasına rast geldikçe alıyordu, yine bin. Ama sırf o yüzdense ne binsin ne alsın.

k. Allah Korkusu ve Günahların Dökülmesi

إِذَا اقْشَعَرَ جِلْدُ الْعَبْدِ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ تَحَاتَّتْ عَنْهُ

خَطَايَاهُ كَمَا يَتَحَاتُّ عَنِ الشَّجَرَةِ الْبَالِيَةِ وَرَقُهَا

*İzâ ikşe'arra cildü'l-abdi min haşyetillâhi
tehâttet anhu hatâyâhu ke-mâ yetehâttü
ani's-şecerati'l-bâliyeti verakuhâ.*

Bazen insanlarda bir ürperme olur; hiç [sebepsiz] gayri ihtiyarı bir ürperme, bir titreme olur. Bu titreme insan vücuduna tesir eder. O Allah'tan olan titreme insanın günahlarını günah bırakmadan, kuru ağacın yapraklarını döktüğü gibi döker.

Ama bu titremeyi Allah lütfetsin.

إِذَا أَقَلَّ الرَّجُلُ الطُّعْمَ مُلِئَ جَوْفُهُ نُورًا

*İzâ ekalle'r-racülü't-tu'me melee
cevfühû nûran.*

Bu oruç vasfını tarif eden bir şey ise de, oruç hakkında size bir kaç söz daha söylemek

isterim. Orucu çok insanlar tutar. Gâvur da tutuyor bir kısım. Ben bir Rus'un, bir Sırp'ın, bir de Bulgar'ın, doktor bunlar, Rus, Sırp, Bulgar üç doktor kendilerini diyeteye çekmişler kırk gün hiçbir şey yememek şartıyla. Yalnız ılık su ve yahut bazen de sıcakça bir çay gibi şeyler içmek suretiyle, yemeğe müteallik bir şey yememek suretiyle kırk gün perhiz yapmışlar.

Bu perhizlik oruçtan sayılır mı?

Hiç olmaz.

Oruç, Allah için tutulan kısma derler. Allah için olan kısma.

Burada diyor ki Efendimiz; bir insan yemeğini azaltırsa, oruç tutmuyor ama az yiyor.

Bizde mesela bugün çok bol yemeye alışılmış. Cenâb-ı Hakk'ın bütün nimetleri bol da, bu bolluğundan istifade edip çok çok yiyoruz. Bu çok yiyiş zannediyoruz ki bizim için bir fayda olacak, vücudumuz gürbüzleşecek, kuvvetleşecek. Bu muhaldir. Asıl insan vücudunu ne kadar kuvvetlendirirse kuvvetlensin ecel günü geldi miydi bir dakika daha yaşatmıyorlar adamı. Ecel günü geldi miydi pehlivanlar da görüyorsunuz aniden gidiyor aynı dakikada. Onun kuvveti kudreti bir fayda temin etmiyor.

Binâenaleyh insan ne kadar vücudunu kuvvetlendirirse kalbi o kadar katı olur. Vücut kuvvetlendikçe kalp katılaşır. Onun için kalbin pamuklaşması, yumuşaması ve kalbin nurlaşması için lokmanın azalması lazım. Bunun için çok büyüklerden diyenler, hatta Ebû Süleymân-ı Dârânî isimli bir zât diyor ki, benim için gecede yiyeceğin ekmekten bir lokma ekmek eksik yemek, sabaha kadar ibadet etmekten benim için hayırlıdır diyor. Yiyeceğimden biraz eksiltmek sabaha kadar ibadet etmekten benim için hayırlıdır. Hâlbuki biz tamamıyla aksini yapıyoruz.

Onun için, *melee cevfühû nûran*. Çünkü lokma azaldıkça gönlün nur dolar diyor Efendimiz.

Gönlün nuru midenin açlığına bağlı. Mide ne kadar çok aç olursa gönül o kadar çok nur olur.

Mesela Abdullah-ı Tüsterî hazretleri var ki Cüneyd-i Bağdadî'nin ve Sırrı Sakatî'nin akrabalarından. Küçük yaşında, daha üç yaşındayken dayısı buna üç tane tesbih vermiş. Çocuk, daha üç yaşında yani yeni konuşabiliyor. Diyor ki, Allahu ma'î desen. Allah benimledir. Allah

beni görüyor. Allah benim her şeyimi biliyor. Bunlar senin zikrin olsun diyor çocuğa, bu Abdullah-ı Tüsterî'ye.

Çocuk tabii daha akıllı yeni geliyor. Allah benimledir, Allah beni her yerde görüyor, Allah benim her şeyimi biliyor. Bunu vird etmiş. Bu virdin faydası çok da yani virdler insanların içine zaman zaman hiç farkına varmadan büyük tesirler yapar. Mesela ufacık bir damla, damdan akıyor tıp tıp tıp, aşağıda bir taş var, bakıyorsunuz oyulmuş.

Neden bu?

Bu tıp tıp tıp onu oyuyor işte, o taşı oyuyor. Bu tıp tıp taşı oyduğu gibi, bu senin de Allah Allah Allah diyerekten günde şu kadar Allah deyişin gönlü oyuyor o da. Gönlü Allah'a doğru böyle sevk ediyor.

Onun için, *izâ ekalle'r-racülü't-tu'me melee cevfühû nûran*. Onun içi de o zaman nur ile dolar.

Ey bâtınuhû demiş. Bâtın, iç kısım. *Sümme yefîdu zâlike'n-nûru ale'l-cevârihi*. Bundan sonra o nur yayılır etrafa; ele, göze, kulağa. Ondan sonra bakarsın, bu daima hayır

görmek ister, hayır yapmak ister, rıza-i ilâhîyi kazanacak şeyleri arar.

Niçin?

Nuru sebebiyle. Ama böyle içine nur gir-memiş bir insanı ne kadar zorlasan elinden bir şey koparamazsın. *Ve yasduru anhâ a'mâlû's-sâliha*. Âmâl-i sâliha insandan sudur etmeye başlar. *Fe-innemâ kâne'l-cû'i yûsilü tenvira'l-cevfi*. Hâlbuki açlık yalnız için nurlanmasına vesile oldu.

Hâlbuki şimdi biz acıkıyor muyuz?

Acıkmıyoruz işte.

Niçin?

Sabahleyin o kadar güzel yedik ki. Zaten günler de kısa hiç açlığımızı hissetmiyoruz. Bu oruç işte Allah kabul etsin oruçtur yine amma asıl matlub olan oruç, insanı böyle biraz ez-meli ve Allah'ına aman yâ Rabbi dedirttirmeli.

Li-ennehû yûziku's-safâe bi'l-kalbi. Bu açlıktan gelen nur dolayısıyla kalpte bir sefâ hâsıl olur. Hani sefâyâ gidiyoruz ya biz de. Sefâ diyoruz adına. Bugün filan yere sefâyâ gittik diyoruz. Zevk âlemi, zevklendik. Binâenaleyh gönül zevklenir diyor bu nurlar dolayısıyla. *Ve tenvîru'l-basîra*. Gözler de

nurlanır. *Ve rikkatü'l-kalb*. Ondan sonra kalplerde bakarsınız bir yumuşama olur, rikkat, incelik olur. Herkesin içinde bir acı, bir merhamet, hâsıl olur. *Hattâ yüdrike lezzete'l-münâcât*. Ondan sonra münâcâtın lezzetini duymaya başlar.

Sabahleyin hepimizin bildiği gibi, sabahleyin dörtte başlıyor Arabistan radyoları, beş buçuğa kadar Kur'anları, ilahileri, namazları devam ediyor.

Çok güzel hafızlar var, çok güzel Kur'an okuyorlar, çok güzel mersiyeleler, kasîdeler okuyorlar. Ne kadar anlamasak da okuduklarını, tabi o Rabbi evinde okunan kasîdelerin faydası da o kadar olur. Fakat onları içerden doğurup çıkaran adamlar ne bahtiyar adamlarmış ki, öte tarafta sanat haline gelmiş okuyor bunu. Onun kıymeti yok. Ne kadar güzel hutbeler söylerse söylesin içi boş çünkü. O aldığı lafı oradan naklettiriyor sen de dinliyorsun ama boştan gelip boşa gidiyor o. Asıl İçten doğarak Allah'a olan münâcâtın lezzeti ki, bu münacat kitaplarını okursanız mesela birçok kitaplar vardır. Hasen-i Şâzelî hazretlerinin duaları vardır.

Abdülkadir-i Geylânî hazretlerinin duaları vardır. Nakşibend hazretlerinin ve onun hulefâsının duaları vardır. Yalvarmaları yani Hakk'a karşı münâcâtları insanı eritecek şekilde yani böyle. Hizb-i Âzam denilen bir dua vardır ki ekserisini Peygamber Efendimizin duaları teşkil eder; Kur'an duaları ve o dualar.

İşte bu dualar ki insanı Allah'ına çok iyi bağlar. Çünkü *ed-du'âü muhhu'l-detî*. Bütün ibadetin kökü duadır. Muh, ilik. Nasıl iliği olmayan insanın hayatının kıymeti olmaz, ölüme mahkûm demektir.

Ha, bu yalvarmada ayrı bir başka iştir. Mesela farzlardan başka namazı azdır, orucu azdır ama Allah'a karşı, gönlü açık. Öyle yalvarışlar yapar ki, nereden buluyor da bu sözleri söylüyor diye bizim kafalarımız duruyor. Biz çünkü bir şey bilmiyoruz, [sadece] aman yâ Rabbi affet [diyoruz].

E peki, başka?

Başka bir şey bildiğimiz yok. Affet, affet... Bu da güzel bir şey ama asıl insanda bir gönül var ki yeri göğü içine almış. Bu gönül bu

kadarcık değil hani. Yeri göğü içine almış, [bu yer gök] gönlün içinde bir zerre halinde kalır.

Bu gönülde neler yok yani?

Bu kadar her şeyin kendisine bahş olunan gönül bu âleme geliyor, hiçbir şey bilmeden gidiyor öteki âleme. Asıl mesuliyet burada işte. En büyük kabahat günah bizim gafletimiz oluyor.

Allah cümle ümmet-i Muhammed'i ve bizi de bu gafletlerden muhafaza etsin. Gönlümüzü kendisinden bir zerre dahi ayırmasın.

Onun için *lâ tekelnî ilâ nefsî tarfete aynin*. Efendimiz diyor. *Lâ tekelnî*. Yâ Rabbi! Beni bırakma. *Ilâ nefsî*. Kendime. *Tarfete aynin*. Şöyle bir göz açıp kapamak yok mu, saniyelik bir iş. O kadarcık bile olsa beni bana bırakma. Beni Sen kendi himayemden zerre kadar ayırma. Daima Senin himayen altında olayım. Çünkü Senin himayende olmazsam harap olurum.

Onun için sabahleyin evinden çıkan bir insanın kapıda iki tane bekçisi var. Kapının önünde iki bekçi var; birisi şeytan, birisi melektir. Binâenaleyh Allah'tan, Resûlünden haberi olmayarak sokağa çıkan bu şeytanın

himayesi altında gider gelir. Ama sabahleyin abdestini almış, namazını kılmış, besmeleyle evinden çıkan adam da meleğin himayesindedir. Melekler bizde çoktur. Meleğin vücuduna iman şarttır. *Âmentü billâhi*, ikincisi ve *melâiketihî*'dir. Meleğin vücuduna da iman şarttır, her ne kadar görmüyorsak da âsarları meydandadır.

Biz şimdi yiyoruz, bu bizim kanımıza gidiyor bin bir çeşit taksimat var. Bu taksimat eğer kendi kendine oluyor diyorsanız akılsızlıktır bu. Bunların hepsinin ayrı ayrı memurları var; göze sevk edeceğini, kulağa sevk edeceğini, akla sevk edeceğini, dişlere sevk edeceğini, bütün âzâları sevk edecek hususi memurlar var, bunlara melek diyorlar. Yoksa bunlardan ârî olursa insan karın ağrısı, baş ağrısı diyerek gidersin o tarafa. Ama Allah'ın rahmeti de bol. Bunu gâvura da veriyor, dinliye de veriyor, dinsize de veriyor. Çünkü mülkün sahibi. Ama hayır işleyenleri tabii mükâfatlandırarak, hayır işlemeyenleri de cezalandıracak.

Hattâ yüdrike lezzete'l-münâcât ve zülleti'n-nefs. Nefis, bu çok fena bir şey. Fira-

vun'dan da beterdir bu nefis, köpekten de beterdir. Geçen görüyorsunuz 60 yaşında bir adam birisine tecavüze kalkıyor. İnsanın yapamayacağı, hafızasından geçmeyen şeyleri bu nefis insanlara yaptırıyor. Onun için nefsin hattı zatında kendisi firavundan da eşedir. Ona güvenmeye hiç gelmez. Onun için Yusuf aleyhisselam *le-emmâratün bi's-sûi* dedi. Kötülükle emreden bir mahlûktur o. O ancak terbiye sahip [olursa düzelir.] O yine aynı nefistir, başka nefis değil yani. İnsanda yedi tane, sekiz tane nefis var; biri başka, biri başka, biri başka değil aynı nefistir. Terbiye olunmayınca emmâre olur, terbiye dolayısıyla tekâmül ede ede, tekemmül ede ede kâmillik derecesine kadar nasibi varsa ulaşır. Aynı nefis, [kemâlâtı] terbiyeye bağlı.

Nasıl ki çocukların terbiyesi, kendimizin terbiyesi, memleketin terbiyesi bir terbiye usulüne bağlıysa bizim nefsimizin de terbiyesi böyle bir terbiye usulüne bağlıdır. Bunun için nefsin terbiye usulü[nü anlatan] hususi kitaplar da vardır. Fakat bunlar da para etmez; okursun kitabı işte şöyle yaparsan böyle olursun, böyle yaparsan böyle olursun, bu da para

etmez. En güzeli, o nefsinı terbiye etmiş mürebbi denilen hocanın, ustanın, ustanın altına girmek şartıyla. İnsan çok çabuk tekemmül eder. Ustanın altına girmeden kendi kendine hayvanı nallayacağım dersin hayvanın ayağını sakat edersin. Evvele bir cingenden onu öğrenmek lazım. Cingen de olsa onun erbabı o.

Nefsi de terbiye etmek için, nefsinı terbiye etmiş adamların himayesi altına girip dizinin dibine çökmek lazım.

Şu birkaç tane daha okuyalım da şimdi şunları.

I. Kabir Azabına Karşı İman ve İkrarın Gücü

Şimdi bu Buhârî hadîsi. Bu ileride daha geniş gelmişti ama burada da aynıdır yine.

إِذَا أُقْعِدَ الْمُؤْمِنُ فِي قَبْرِهِ أَتَى مَلَكَانِ ثُمَّ شَهِدَا

أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ فَذَلِكَ قَوْلُهُ:

يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ

İzâ uk'ide'l-mü'minü fî kabrihî ütiye melekânî sümme şehide en lâ ilâhe illallahu ve enne Muhammeden rasûlullahi fe-zâlike kav-lühû yüsebbitullâhüllezîne 'amenû bi'l-kavli's-sâbiti.

Giriyoruz koyuyorlar kabre, herkes de dağlıp gidiyor evine. Ne olduğundan haberimiz de yok orada.

Fakat diyor ki Efendimiz *aleyhisselam* Buhârî hadîsi olarak;

İzâ uk'id, oturtturulmak. Oturtturulur. *el-Mü'minü*. Mümin. *Fî kabrihî*. Kabrinde.

Onun için bazı terbiyesiz adamlar, mesela inançsız adamlar, biz onun üzerine şey döktük, pirinç gibi, darı gibi bir şeyler döktük. Kalksaydı onlar dökülürdü üzerinden, baktık ki sonra olduğu gibi duruyor. Ne kalkan varmış ne eden varmış diyorlar. İnsanın iki hâli var tabi; bir bu ceset hâli var, bir de ruh hâli var.

Ruhun hâli bilinmez bir hâldir. Ceset ise ruhtan ayrıldı. O artık orada kazık halindedir orada. Binâenaleyh orada şimdi soru ikisine birden olmak suretiyle, *izâ uk'ide'l-mü'minü fî kabrihî*. Kabirde sorulmak için oturtturulur.

Bizim imanımız böyle şimdi. *Ütiye melekâni*. İki melek gelir.

Cilve-i Rabbânî bu işte. Sorarlar men *rab-büke ve men nebiyyüke...*?

Burada o sorgular yok ya. Yani kaldırıp da soruların sorulması, meleklerin gelmesi bu âlem. Eğer o adam orada, *sümme şehide en lâ ilâhe illallahu ve enne Muhammeden rasûlul-lahi* diyebilirse paçayı kurtarır.

Fakat bunu diyebilmek için bu dâr-ı dünyada bununla meşgul olmak lazım. Bununla bu dâr-ı dünyada meşgul olmamış, aksi olaraktan burada Allah ve Resûlüne düşman olaraktan hayatını geçirmiş burada. Oraya gittiği vakitte, o da o aynı sorguya çekildiği vakitte bir şey diyemeyeceğinden onun işi de felaket olur.

Âyette geçtiği şekliyle;

يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ

فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

*Yüsebbitü'llâhü'llezîne âmenû bi'l-kavli's-sâbiti fi'l-hayâti'd-dünyâ.*¹ Âyet-i kerîmedir bu. Bu âyeti kerîmenin manasını Resûlullah izah ediyor bize.

Bu âyet-i kerîme ne demek?

Yüsebbitullâhüllezîne 'âmenû.

Cenâb-ı Hak tespit edecek.

Kimi?

İman edenleri.

Ne ile?

Bi'l-kavli's-sâbiti.

Bu sabit olan kavlı ki bu nedir?

Şehide en lâ ilâhe illallahu ve enne Muhammeden rasûlullahi kelimesinin mazmununu *elhamdülillah* inşallah cümleten orada sorulduğumuz vakitte söyleriz.

Onun için bütün insanlar bu son nefesteki ölümden korkmuşlar.

¹ 14/İbrâhim, 27.

Onun için son nefeste Cenâb-ı Hak cümlemize hüsn-ü hâtimeler nasip eylesin ki bu bu hüsn ü hâtimenin neticesindeki olan sual kolay olur inşallah.

m. İman ve İbadetin Gücü

إِذَا أَقَمْتَ الصَّلَاةَ وَأَتَيْتَ الزَّكَاةَ وَهَجَرْتَ

الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ فَأَنْتَ مُهَاجِرٌ

وَإِنْ مِتَّ بِالْحَضْرَمَةِ

İzâ ekamte's-salâte ve âteyte'z-zekâte ve hecerte'l-fevâhişe mâ zahera minhâ ve mâ batane fe-ente mûhâcirun ve in mütte bi'l-hasrameti.

Eğer namazı kılıyorsan, zekâtını veriyorsan ve bir de *fe-vâhişe* ki günahlara taalluk eden büyük küçük bunlardan da kaçırıyorsan. *Mâ zahera minhâ ve mâ batane* diyor, yani gerek aşikâr, gerek içten, haset gibi, kibir gibi,

riya gibi içte olan ki bunlar iç günahlardır, dıştan görünmez bunlar.

Bunların hepsini böyle terk edebilirsen, *fe-ente mûhâcirun*. O zaman hakiki muhacir sensin. Yoksa muhacir diyerek memleketini bırakmış da o memleketten bu memlekete gelmiş adam değil. Biz buradan kalkıp da Mekte'ye de gitsek yine muhacir olmayız biz; bu huylar üzerimizde durduğu müddetçe. Ne zaman ki biz kötülükleri terk ederiz, memleketimizde de olsak muhacir sayılırız. Maksat günahlardan uzak kalmaktır. Bu kadar yetsin bu dersimizde.

Allah cümlemizi affetsin, mağfiret etsin, tevfikatı samedaniyesine mazhar eylesin. Şu bize verdiği gönlü nur içinde doldurup nurlandırarakdan ... Kendisine lazım gelen candan kulluk vazifesini yapmakla sizi de bizi de müşerref eylesin.

Mehmet Zahid KOTKU

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/ Hadis Derslerine PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

